

Projekt

UCHWAŁA NR
RADY MIEJSKIEJ JELENIEJ GÓRY

z dnia 2021 r.

w sprawie Miejskiego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2021 - 2025

Na podstawie art.10 ust.3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. z 2020 poz. 2050) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2021 - 2025 zwany dalej Programem, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Jeleniej Góry.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2021 roku.

L.p.	Zakres kompetencji	Uwagi/Opinia	Data i podpis
1.	Przygotował – (Imię i nazwisko)		
2.	Przegląd - Naczelnik lub osoba upoważniona		
3.	Przegląd - Dyrektor Departamentu lub osoba upoważniona		
4.	Opinia - Radca Prawny		
5.	Przegląd - Sekretarz Miasta lub osoba upoważniona		
6.	Przegląd/Opinia - Skarbnik Miasta lub osoba upoważniona		

Załącznik
do Uchwały nr
Rady Miejskiej Jeleniej Góry
z dnia

**MIEJSKI PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
NA LATA 2021-2025**

SPIS TREŚCI

Spis treści

I. WSTĘP	3
II. PODSTAWY PRAWNE.....	3
III. ANALIZA	3
1. Zagadnienia ogólne.....	3
2. Zjawisko narkomanii w Polsce.....	4
3. Zjawisko narkomanii w województwie dolnośląskim	5
4. Opis problemu narkomanii w Mieście Jelenia Góra.....	7
1) Instytucje prowadzące działania o charakterze profilaktycznym w zakresie zwalczania narkomanii w Mieście Jelenia Góra.....	8
1.1) Jednostki oświatowo-wychowawcze w Jeleniej Górze.....	8
1.2) Komenda Miejska Policji w Jeleniej Górze.....	8
1.3) Straż Miejska w Jeleniej Górze.....	9
2) Podmioty zajmujące się profilaktyką i leczeniem uzależnień w Mieście Jelenia Góra.....	9
2.1) Poradnia Profilaktyki, Leczenia i Terapii Uzależnień "Monar" w Jeleniej Górze.....	9
2.2) Poradnia Leczenia Uzależnień SP ZOZ Szpital Specjalistyczny MSWiA w Jeleniej Górze.....	11
2.3) Polskie Towarzystwo Oświaty Zdrowotnej Oddział Terenowy w Jeleniej Górze.....	13
IV. CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU	13
V. Finansowanie Programu.....	16

I. WSTĘP

Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2021-2025 określa lokalne działania w zakresie zwalczania narkomanii. Program przedstawia realizację zadań własnych Miasta wynikających z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii oraz z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 i jest kontynuacją działań określonych w realizowanym Miejskim Programie Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2016-2020. *Program* odnosi się do problemów interdyscyplinarnych, tj. tych, do których konieczna jest współpraca wielu organizacji i instytucji.

Zażywanie środków psychoaktywnych jest silnie związane z nieprawidłowymi relacjami rodzinnymi, z wykluczeniem ze środowiska rówieśników czy ze zjawiskiem przemocy. Dlatego najbardziej efektywnym sposobem zwalczania i zapobiegania narkomanii są działania kompleksowe, począwszy od szkół wspieranych przez rodziny i inne środowiska, które mają wpływ na wychowanie, poprzez służbę zdrowia, policję po media.

II. PODSTAWY PRAWNE

Obowiązek uchwalenia niniejszego Programu wynika bezpośrednio z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050).

W realizacji zadań zawartych w Programie szczególne zastosowanie mają następujące akty prawne:

- 1) Ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz.U. z 2021r. poz. 183);
- 2) Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2020 r. poz. 2050)
- 3) Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 r. poz. 713 z późn. zm.);
- 4) Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2020r. poz. 1057 z późn. zm.);
- 5) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 –2020 (Dz. U. z 2016 r. poz. 1492).

III. ANALIZA

1. Zagadnienia ogólne

Uzależnienie od substancji psychoaktywnych jest problemem globalnym. Dotyczy wszystkich grup społecznych niezależnie od wieku, poziomu wykształcenia, czy statusu materialnego.

Problem uzależnienia od narkotyków - rozumiany jako całokształt negatywnych konsekwencji związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych - generuje szkody na różnych płaszczyznach życia człowieka: począwszy od szkód zdrowotnych, szczególnie w kontekście chorób zakaźnych tj. HIV/AIDS, żółtaczkę, gruźlicę, czy

choroby weneryczne, szkód zdrowotnych mających podłoże somatyczne i psychiczne poprzez społeczne kończąc na konfliktach z prawem.

Negatywne skutki narkomanii zauważalne są w sferze:

- socjalnej,
- ekonomicznej,
- prawnej,
- etycznej i kulturalnej.

Dynamika postępu cywilizacyjnego niesie ze sobą nowe zagrożenia związane z uzależnieniem ludzi od różnego rodzaju substancji psychoaktywnych. Postęp gospodarczy wymusza na człowieku konieczność dostosowania się do zmian w otaczającym świecie. Działania zmierzające do rozwiązywania problemów związanych z uzależnieniem od narkotyków rozwiązywane są na szczeblach zarówno administracji rządowej, jak i jednostek samorządu terytorialnego. W Polsce obowiązek realizacji zadań z zakresu ochrony zdrowia nakłada na samorzady gmin art. 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Natomiast wspomniana wcześniej ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii kompleksowo reguluje zagadnienia dotyczące przeciwdziałania narkomanii wskazując, iż zadania z tego obszaru stanowią zadania własne gminy.

2. Zjawisko narkomanii w Polsce

Zgodnie z informacjami zawartymi w „Raporcie o stanie narkomanii w Polsce za 2019 rok”, przeprowadzonym przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, na podstawie przeprowadzonych w 2018 roku ogólnopolskich badań wśród młodzieży szkolnej przez Fundację Centrum Badań Opinii Społecznej oraz Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, najczęściej zażywane przez uczniów były marihuana i haszysz. Do przyjmowania ich „kiedykolwiek w życiu” przyznało się w 2018 roku 38% badanych, co oznacza spadek o 4 punkty procentowe w stosunku do 2016 roku. Odnotowano również niewielki spadek używania konopi indyjskich wśród osób eksperymentujących z tego typu substancjami. W ciągu 12 miesięcy poprzedzających pomiar, w 2018 roku, marihuanę lub haszysz zażywał co piąty uczeń, co stanowi 20% ogółu badanych (w 2016 roku ten odsetek wynosił 21%). Zażywanie leków uspokajających i nasennych bez przepisu lekarza chociaż raz w życiu zadeklarował co piąty uczeń co stanowi 22 % ogółu badanych (w 2016 roku ten odsetek wynosił 19%). Po marihuanie i haszyszu najbardziej rozpowszechnioną nielegalną substancją jest amfetamina. Ponadto odsetek osób w 2017 r. na poziomie 40% dotyczył osób, które podjęły leczenie po raz pierwszy z powodu problemów z marihuaną, natomiast na drugim miejscu z wynikiem 24% znalazł się odsetek osób, które podjęły leczenie z powodu zażywania amfetaminy. Natomiast, aż 9% badanych podejmujących leczenie po raz pierwszy jako główny przyjmowany narkotyk podawało metamfetaminę, której popularność rośnie w ciągu ostatnich lat. Wspomniany wyżej Raport wskazuje, że w Polsce odsetek osób używających narkotyki w wieku 15-34 lat wyniósł 10,4%. Należy stwierdzić, że na tle innych krajów Unii Europejskiej, w Polsce odsetek osób we wspomnianym przedziale wiekowym używających narkotyki jest niższy. Dla porównania, we Francji wskaźnik ten za 2017 r. wyniósł 22,6%. Jednak według badań ESPAD (European School Survey Project on Alcohol and other Drugs), Europejskie Badania Ankiety przeprowadzone wśród młodzieży szkolnej na temat używania alkoholu i narkotyków wskazują, że odsetek użytkowników marihuany i haszyszu wśród polskiej młodzieży w wieku 15-16 lat znajduje się powyżej średniej europejskiej, która dla

Polski wyniosła 24%, a dla pozostałych krajów 16%. Zgodnie z najnowszymi badaniami dotyczącymi używania substancji psychoaktywnych przez młodzież szkolną, zrealizowanymi w 2019 roku przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) oraz Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii (KBPN) przy współpracy Instytutu Psychiatrii i Neurologii (IPiN) wskazać należy, że 35,3% osób w przedziale wiekowym 15-16 lat określiła konopie jako „substancje bardzo łatwe lub dosyć łatwe do zdobycia”. Z kolei w starszej grupie w przedziale wiekowym 17-18 lat, ten współczynnik wyniósł 50,3%.¹

3. Zjawisko narkomanii w województwie dolnośląskim

Z przeprowadzonych badań Europejskiego Programu Badań Ankietowych w Szkołach ESPAD w 2015 i 2019 roku, obejmujących uczniów na terenie województwa dolnośląskiego, wynika, że na pierwszym miejscu pod względem rozpowszechnienia eksperymentowania znajdują się marihuana i haszysz, wskaźnik 24,6% dla klas młodszych oraz 41,9 % dla klas starszych, ponadgimnazjalnych. Na drugim miejscu wśród najpopularniejszych używek wskazano leki uspakajające i nasenne. Na trzecim miejscu wśród gimnazjalistów wysoko punktowane jest połączenie marihuany i alkoholu, natomiast w starszej grupie dominuje amfetamina. Rozpowszechnienie eksperymentowania z substancjami pozostaje na zbliżonym poziomie wśród badanych uczniów z województwa dolnośląskiego i ich rówieśników w całym kraju. Jedynie w przypadku marihuany i haszyszu odnotowujemy zdecydowanie częstsze próby ich używania przez uczniów z województwa dolnośląskiego, szczególnie ze starszej grupy².

Tabela 1. Używanie przez uczniów z województwa dolnośląskiego substancji psychoaktywnych „kiedykolwiek w życiu” (w %)

Przedział klasowy	Rodzaj substancji	Województwo dolnośląskie		Polska	
		Rok 2015	Rok 2019	Rok 2015	Rok 2019
Klasy gimnazjum	Marihuana lub haszysz	30,5	24,6	25	21,4
	Substancje wziewne	11	7,4	11,2	8,6
	Leki uspakajające i nasenne bez przepisu lekarza	15	14,6	17	15,1
	Leki przeciwbólowe w celu odurzenia	7,5	6,4	7,4	6,6

1 Janusz Sierosławski, Instytut Psychiatrii i Neurologii: *Używanie Alkoholu i Narkotyków przez Młodzież Szkolną - Raport z ogólnopolskich badań ankietowych zrealizowanych w 2019 r. ESPAD* – badanie sfinansowane przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii i Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

2 Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego - *Projekt Dolnośląskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień na lata 2021-2024*

	się				
	Amfetamina	4,7	4,7	5,3	4,2
	Metamfetamina	3,4	2,7	3,6	3
	LSD lub inne halucynogeny	4	3,8	5,5	3,2
	Kokaina	4	3,1	4,4	2,9
Klasy szkół ponadgimnazjalnych	Marihuana lub haszysz	5,5	5,6	5,7	5,3
	Alkohol z marihuaną i pochodnymi	brak danych	11,9	brak danych	12,1
	Marihuana lub haszysz	53,6	41,9	43	37,2
	Substancje wziewne	7,2	8,7	7,6	6,9
	Leki uspokajające i nasenne bez przepisu lekarza	15	21,1	17,9	18,3
	Leki przeciwbólowe w celu odurzenia się	6,4	8,8	6,7	5,9
	Amfetamina	8,3	8	7,1	4,7
	Metamfetamina	4,2	4,7	3,9	2,9
	LSD lub inne halucynogeny	4,9	6,2	5,2	4,2
	Kokaina	3,4	4,4	4,3	3,1
	Alkohol razem z tabletkami	6,6	10,4	7,3	6,9
	Alkohol z marihuaną i pochodnymi	brak danych	26,2	brak danych	24,1

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego - Projekt Dolnośląskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów uzależnień na lata 2021-2024

Do używania dopalaczy chociaż raz w życiu przyznało się w 2019 r. 4,5% gimnazjalistów i 6,6% uczniów szkół ponadgimnazjalnych na terenie Województwa Dolnośląskiego. Dla porównania, w 2015r. do używania dopalaczy chociaż raz w życiu przyznało się 8,4% gimnazjalistów i 10,9%. Te niskie odsetki można wiązać ze znacznym ograniczeniem dostępności „dopalaczy” w konsekwencji zamknięcia sklepów z tymi substancjami jesienią 2010 r. i szerokim działaniem profilaktyczno-prewencyjnym.

Według ostatnich danych przedstawionych przez Instytut Psychiatrii i Neurologii w 2018r. w całej Polsce z powodu zaburzeń zachowania spowodowanych używaniem substancji psychoaktywnych,

przyjęto do leczenia stacjonarnego ogółem 15 499 osób, z tego z samego województwa dolnośląskiego 1 742 osoby. Oznacza to, że niemal co 9 leczona osoba pochodziła z Dolnego Śląska. Wysoki wskaźnik dla naszego rejonu wynika w dużej mierze z graniczenia z Czechami posiadającymi bardziej liberalną politykę narkotykową. Tu też mieści się nadal turystyka narkotykowa polegająca na wykupywaniu w polskich aptekach – z tego regionu, bez receptowych leków zawierających pseudoefedrynę (w Czechach preparaty zawierające pseudoefedrynę są dostępne tylko na receptę). Leki na terenie Czech przetwarzane są w metamfetaminę, która sporadycznie trafia do dystrybucji po polskiej stronie pogranicza.

Województwo dolnośląskie znajduje się na pierwszym miejscu wśród czterech województw, w których liczba pacjentów pierwszorazowych przekracza 700 osób. (dolnośląskie - 798 osób, mazowieckie – 705 osób, śląskie - 770, wielkopolskie - 757). Podwyższony wskaźnik przyjęć pierwszorazowych wskazuje na pojawienie się nowej grupy użytkowników środków psychoaktywnych. Równocześnie stan tego wskaźnika świadczy o skuteczności oddziaływań motywujących placówek leczenia odwykowego.³

W wyniku przeprowadzonych badań ankietowych w szkołach na temat używania alkoholu i narkotyków zrealizowanych w Województwie Dolnośląskim wysunięto następujące wnioski i rekomendacje:

- 1) Nowym problemem jest używanie przez nastolatków papierosów elektronicznych - zarówno w województwie, jak i w skali kraju rozpowszechnienie ich używania jest już większe niż palenia tradycyjnych wyrobów tytoniowych.
- 2) Tendencja spadkowa rozpowszechnienia używania „dopalaczy” wraz ze wzrostem przekonań o ryzyku związanym z ich używaniem sugerować może sukces działań profilaktycznych w tym obszarze.
- 3) Szczególnym wyzwaniem jest znaczne rozpowszechnienie palenia tytoniu przez dziewczęta. Oznacza to potrzebę opracowania programów profilaktycznych uwzględniających specyfikę dziewcząt jako adresatów.
- 4) Młodzież z młodszej kohorty Województwa Dolnośląskiego pod względem większości wskaźników lokuje się wyżej od średniej ogólnopolskiej, a także średniej ze wszystkich 35 krajów uczestniczących w badaniu.⁴

4. Opis problemu narkomanii w Mieście Jelenia Góra

Miasto Jelenia Góra, we współpracy z lokalnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi, prowadzi działania mające na celu zwalczanie i zapobieganie narkomanii wśród mieszkańców. Do takich instytucji zaliczyć można między innymi: placówki oświatowo-wychowawcze, Policję,

3 Urząd Marszałkowski Województwa Dolnośląskiego - *Projekt Dolnośląskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień na lata 2021-2024*

4 Janusz Sierosławski, Instytut Psychiatrii i Neurologii: *Używanie alkoholu i narkotyków przez młodzież szkolną – Raport z badań ankietowych zrealizowanych w Województwie Dolnośląskim* (Konferencja dla przedstawicieli samorządów terytorialnych z terenu województwa dolnośląskiego zajmującego się problematyką uzależnień 8-9 grudnia 2020 r.)

Straż Miejską, a także podmioty zajmujące się profilaktyką i leczeniem uzależnień na terenie Miasta Jelenia Góra.

1) Instytucje prowadzące działania o charakterze profilaktycznym w zakresie zwalczania narkomanii w Mieście Jelenia Góra

1.1) Jednostki oświatowo-wychowawcze w Jeleniej Górze

Na terenie Miasta Jeleniej Góry funkcjonuje 10 szkół podstawowych, 9 zespołów szkół ponadpodstawowych, Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy oraz Młodzieżowy Ośrodek Socjoterapii, których organem prowadzącym jest Miasto. Każda placówka oświatowa realizuje indywidualny program profilaktyczno-wychowawczy. Szkoły planują i projektują działania profilaktyczne w odpowiedzi na potrzeby swojego środowiska oraz w oparciu o diagnozę przeprowadzoną na zlecenie Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii.

Działania ujęte w wymienionych wyżej programach profilaktyczno-wychowawczych zawierają systemowe rozwiązania dotyczące konkretnego środowiska szkolnego, które uzupełniają wychowanie i ukierunkowują je na:

- wspomaganie ucznia w radzeniu sobie z trudnościami, jakie zagrażają prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
- ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka (jednostkowych, grupowych, rodzinnych, rówieśniczych, szkolnych), które zaburzają prawidłowy rozwój ucznia i dezorganizują jego zdrowy styl życia,
- inicjowanie i wspomaganie czynników chroniących, które sprzyjają prawidłowemu rozwojowi ucznia i jego zdrowemu życiu.

1.2) Komenda Miejska Policji w Jeleniej Górze

Zgodnie z prowadzonymi statystykami przez Komendę Miejską Policji w Jeleniej Górze od 2017 r. do 2020 r. prowadzonych było 1 423 postępowań w związku z przestępczością narkotykową. Były to sprawy o posiadanie narkotyków, handel oraz uprawę.

Funkcjonariusze Wydziału do spraw Nieletnich i Patologii Komendy Miejskiej Policji w Jeleniej Górze ujawnili w tym okresie 563 czyny nieletnich w 30 sprawach prowadzonych o posiadanie narkotyków, handel narkotykami, a także uprawę konopii.

Ponadto Policjanci Wydziału Prewencji, Wydziału ds. Nieletnich i Patologii KMP w Jeleniej Górze oraz dzielnicowi w zakresie profilaktyki uzależnień od wielu lat realizują:

- program „Świadomy Junior” – profilaktyka uzależnień od substancji psychoaktywnych i papierosów skierowana do dzieci
- projekt realizowany w Polsce i Czechach pod nazwą „Drugstop” - transgraniczna współpraca jednostek Policji w zakresie walki z przestępczością narkotykową, którego celem jest: zintensyfikowanie współpracy jednostek Policji z Polski i Czech w zakresie problematyki narkotykowej oraz prowadzenie wspólnych działań prewencyjnych na rzecz ludności w rejonie

przygranicznym, podniesienie poziomu świadomości społeczeństwa w zakresie problematyki narkotykowej oraz przekazanie czytelnej informacji na temat działania narkotyków i środków odurzających oraz odpowiedzialności karnej za posiadanie i rozprowadzanie środków odurzających.

- program profilaktyczny „Narkotyki, dopalacze zabijają –szkoda Ciebie na takie patoklimaty.”

Ponadto Policjanci jeleniogórskiej drogówki systematycznie prowadzą działania na drodze, których celem jest eliminowanie z ruchu kierujących pod wpływem alkoholu bądź podobnie działającego środka, tj. „Trzeźwy poranek”, „Trzeźwo do celu”, „Alkohol i Narkotyki.”

1.3) Straż Miejska w Jeleniej Górze

Jedną z istotnych form działalności Straży Miejskiej jest działalność prewencyjna. Jej szeroki zakres obejmuje między innymi działalność dydaktyczno-wychowawczą, którą funkcjonariusze jeleniogórskiej Straży Miejskiej realizują we wszystkich szkołach Miasta Jelenia Góra.

Corocznie również wytypowani funkcjonariusze Straży Miejskiej prowadzą na terenach szkół zajęcia lekcyjne o charakterze prelekcyjnym. Program tychże zajęć współgra ze zorganizowanym przez Komendę Stołecznej Policji w Warszawie prewencyjnym programem "Bezpieczne miasto". Funkcjonariusze Straży Miejskiej przeprowadzili działania prewencyjne o powyższym, szkoleniowym charakterze wśród ośmiu tysięcy dzieci z jeleniogórskich szkół. Podczas zajęć z dziećmi i młodzieżą omawiane są tak istotne problemy jak bójki i wymuszenia na terenach szkół, spożywanie alkoholu i zażywanie narkotyków oraz konsekwencje z tego wynikające, najczęstsze wykroczenia popełniane przez nieletnich, a także wiele innych, istotnych w życiu młodego człowieka spraw. Podczas prowadzonych prelekcji wykorzystywane są materiały dydaktyczno-szkoleniowe MONAR-u, PCK, MOPS-u oraz Policji.

Funkcjonariusze SM pozostają w stałym kontakcie ze szkolnymi pedagogami. Współpraca ta polega na wzajemnym przekazywaniu sobie informacji dotyczących patologicznych zjawisk, jakie powstają na terenach szkół, próbach zlokalizowania ich przyczyn oraz możliwościach ich usunięcia. Strażnicy zwracają również uwagę na dzieci i niepełnoletnią młodzież, które przebywają na terenie miasta w godzinach, które sugerowałyby czas szkolnej nauki.

2) Podmioty zajmujące się profilaktyką i leczeniem uzależnień w Mieście Jelenia Góra

2.1) Poradnia Profilaktyki, Leczenia i Terapii Uzależnień "Monar" w Jeleniej Górze

Poradnia Profilaktyki, Leczenia i Terapii Uzależnień „Monar” przez kilka ostatnich lat realizuje program pn. „Pomagać razem – Monar Jelenia Góra”, współfinansowany ze środków Miasta, którego celem jest m.in.:

- ograniczenie czynników ryzyka używania narkotyków związanych ze środowiskiem rodzinnym lub rówieśniczym,
- poprawa funkcjonowania emocjonalnego i społecznego osób zagrożonych narkomanią,
- promocja postaw prozdrowotnych,
- rozwiązywanie sytuacji kryzysowych związanych z używaniem narkotyków,
- osiągnięcie i utrzymanie abstynencji narkotykowej,

- zapobieganie rozwojowi uzależnienia od substancji psychoaktywnych,
- wzmocnienie umiejętności rodzin w zakresie radzenia sobie z problemem narkomanii w rodzinie oraz rozwiązywania sytuacji kryzysowych w rodzinie, związanych z problemem narkotykowym.

Prowadzona statystyka udzielanych porad przez Poradnię Profilaktyki i Terapii Uzależnień MONAR za lata 2018/2019 przedstawia się w następujący sposób:

Tabela 2. Liczba zarejestrowanych osób uzależnionych, zgłaszających się do placówki w latach 2018/2019

Podstawowy narkotyk	Wiek									
	2018					2019				
	do 12 lat	13-15 lat	16-19 lat	20-29 lat	powyżej 30 lat	do 12 lat	13-15 lat	16-19 lat	20-29 lat	powyżej 30 lat
Przetwory konopi	-	4	6	7	-	-	6	8	6	-
Barbiturany/inne leki nasenne/uspokajające	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2
Kokaina	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1
Amfetamina	-	2	4	26	5	-	-	2	30	9
Mieszane	-	9	29	128	98	-	10	32	139	102
Inne niż ww. wymienione -alkohol	-	-	1	10	239	-	-	1	18	230
Inne niż ww. wymienione – wywołujące zaburzenia zachowania (zaburzenia nerwicowe - F43.2)	15	12	8	34	279	10	13	10	37	293
Inne niż ww. wymienione – wywołujące zaburzenia zachowania (zaburzenia nawyków i popędów - F63.0, F63.8)	11	10	12	8	7	10	13	14	7	9
Razem:	26	37	60	213	631	20	42	67	237	646

Źródło: dane Poradni Profilaktyki, Leczenia i Terapii Uzależnień "Monar"

Tabela 3. Liczba pacjentów zgłaszających się po raz pierwszy

2018				2019			
UZALEŻNIENI		NIE UZALEŻNIENI (rodzina i osoby bliskie osób uzależnionych)		UZALEŻNIENI		NIE UZALEŻNIENI (rodzina i osoby bliskie osób uzależnionych)	
K	M	K	M	K	M	K	M
47	112	133	57	53	129	153	69
159		190		182		222	

Źródło: dane Poradni Profilaktyki, Leczenia i Terapii Uzależnień "Monar"

2.2) Poradnia Leczenia Uzależnień SP ZOZ Szpital Specjalistyczny MSWiA w Jeleniej Górze

Poradnia Leczenia Uzależnień SP ZOZ Szpital Specjalistyczny MSWiA prowadzi leczenie i terapię osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków/leków, tytoniu, hazardu i innych zaburzeń zachowania.

Dla osób uzależnionych i członków rodzin osób uzależnionych prowadzone są:

- treningi umiejętności służących zdrowieniu
- grupa zapobiegania nawrotom choroby
- grupa terapii pogłębionej
- terapia osób współuzależnionych
- terapia Dorosłych Dzieci Alkoholików

Od 2012 roku Poradnia prowadzi również terapię dzieci i młodzieży uzależnionej bądź eksperymentującej za środkami psychoaktywnymi.

Tabela 4. Liczba zarejestrowanych osób uzależnionych, zgłaszających się do placówki w latach 2018/2019

Podstawowy narkotyk	Wiek									
	2018					2019				
	do 12 lat	13-15 lat	16-19 lat	20-29 lat	powyżej 30 lat	do 12 lat	13-15 lat	16-19 lat	20-29 lat	powyżej 30 lat
Przetwory konopi	-	-	2	5	-	-	-	5	-	5
Barbiturany/inne leki nasenne/uspokajające	-	-	-	-	3	-	-	-	-	16
Kokaina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Amfetamina	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Mieszane	-	-	11	48	51	-	-	9	41	73
Inne niż ww. wymienione- alkohol	-	-	3	11	306	-	-	5	25	284
Inne niż ww. wymienione – wywołujące zaburzenia zachowania (zaburzenia nerwicowe - F43.2)	-	-	8	44	259	-	-	8	34	167
Inne niż ww. wymienione – wywołujące zaburzenia zachowania (zaburzenia nawyków i popędów - F63.0, F63.8)	-	-	-	-	9	-	-	-	-	12
Razem:	-	-	24	108	628	-	-	27	100	557

Źródło: dane Poradni Leczenia Uzależnień SP ZOZ Szpital Specjalistyczny MSWiA w Jeleniej Górze

Tabela 5. Liczba pacjentów zgłaszających się po raz pierwszy

2018		2019	
K	M	K	M
5	112	49	115
117		164	

Źródło: dane Poradni Leczenia Uzależnień SP ZOZ Szpital Specjalistyczny MSWiA w Jeleniej Górze

2.3) Polskie Towarzystwo Oświaty Zdrowotnej Oddział Terenowy w Jeleniej Górze

Polskie Towarzystwo Oświaty Zdrowotnej Oddział Terenowy w Jeleniej Górze w ramach przeciwdziałania narkomanii prowadzi od wielu lat „Punkt Konsultacyjno-Diagnostyczny ds. HIV/AIDS”, w ramach którego wykonywane są anonimowe i bezpłatne badania wykrywające zakażenie HIV połączone z poradnictwem okołotestowym. Ponad 70% zgłaszających się do badań stanowią kobiety, w większości kobiety w ciąży oraz ich partnerzy. Na przestrzeni lat zauważalny jest wzrost zainteresowania mieszkańców Jeleniej Góry wykonaniem badań wykrywających zakażenie HIV, co potwierdza wzrost świadomości i wiedzy społeczeństwa dotyczącej HIV/AIDS. Doradztwo i pobór materiału do badania odbywa się w bezpiecznych warunkach w laboratorium przyszpitalnym w Wojewódzkim Centrum Szpitalnym Kotliny Jeleniogórskiej w Jeleniej Górze.

Tabela 6. Liczba przeprowadzonych badań przez PTOZ w Jeleniej Górze w poszczególnych latach

	Poszczególne lata											
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Liczba badań	690	869	913	912	1008	1127	1025	963	879	729	777	467

Źródło: dane PTOZ Oddział Terenowy w Jeleniej Górze

IV. CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU

Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2021-2025 określa lokalne działania w zakresie zwalczania narkomanii. Program przedstawia realizację zadań własnych Miasta wynikające z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 i jest kontynuacją działań określonych w realizowanym Miejskim Programie Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2016-2020. Program odnosi się do problemów interdyscyplinarnych, tj. tych, do których konieczna jest współpraca wielu organizacji i instytucji.

Celem głównym Programu jest ograniczenie zjawiska używania narkotyków i innych substancji psychoaktywnych oraz wynikających z tego negatywnych skutków społecznych.

Cel główny będzie realizowany w oparciu o cele operacyjne i zadania :

Cel 1. Ograniczenie zjawiska używania substancji psychoaktywnych, w szczególności wśród dzieci i młodzieży.

Cel 2. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób z syndromem współuzależnienia od narkotyków.

Tabela 7. Cele i zadania programu

Cel główny	
Ograniczenie zjawiska używania narkotyków i innych substancji psychoaktywnych oraz wynikających z tego negatywnych skutków społecznych.	
Cele operacyjne	Zadania
1. Ograniczenie zjawiska używania substancji psychoaktywnych, w szczególności wśród dzieci i młodzieży.	Zadanie 1. Wspomaganie działalności organizacji młodzieżowych promujących zdrowy tryb życia wolny od nałogów.
	Zadanie 2. Współpraca z Komendą Miejskiej Policji oraz Strażą Miejskiej w zakresie prowadzenia działalności edukacyjnej i profilaktycznej mającej na celu ograniczenie zjawiska używania substancji psychoaktywnych, w szczególności wśród dzieci i młodzieży.
	Zadanie 3. Współpraca z lokalnymi mediami w zakresie przekazywania profesjonalnej wiedzy na temat problemów narkomanii.
	Zadanie 4. Realizacja programów promocji zdrowia i edukacji na temat narkotyków w środowisku dzieci, młodzieży i dorosłych.
	Zadanie 5. Wspomaganie działalności: instytucji, stowarzyszeń, osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów narkomanii. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i innymi jednostkami pożytku publicznego w obszarze profilaktyki i rehabilitacji uzależnień.
	Zadanie 6. Zakup testów na obecność narkotyków i ich dystrybucja do jeleniogórskich szkół i Straży Miejskiej.
	Zadanie 7. Promowanie ciekawych projektów i inicjatyw społecznych w zakresie edukacji i profilaktyki narkotykowej.
	Zadanie 8. Wspieranie różnych form aktywnego spędzania

	<p>wolnego czasu przez rodziny, dzieci i młodzież: zajęć, imprez i programów sportowo- rekreacyjnych realizowanych przez instytucje kultury, jednostki oświatowo-wychowawcze, organizacje pozarządowe i inne instytucje współpracujące z Miastem oraz dofinansowywanie specjalistycznych szkoleń dla pedagogów szkolnych, nauczycieli i wychowawców w zakresie pracy profilaktycznej i terapeutycznej z dziećmi i młodzieżą.</p>
	<p>Zadanie 9.</p> <p>Wspieranie jednostek oświatowo - wychowawczych w realizacji programów profilaktyczno-wychowawczych.</p>
	<p>Zadanie 10.</p> <p>Współdziałanie w realizacji ogólnopolskich programów profilaktycznych i kampaniach edukacyjnych oraz informacyjnych.</p>
	<p>Zadanie 11.</p> <p>Monitorowanie problemów uzależnień oraz badanie efektywności lokalnych działań podejmowanych w ramach Programu poprzez coroczne sprawozdanie finansowe i merytoryczne z realizacji Programu, przedstawiane Radzie Miejskiej przez Prezydenta Miasta Jeleniej Góry.</p>
<p>2. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób z syndromem współuzależnienia od narkotyków.</p>	<p>Zadanie 1.</p> <p>Realizacja programów wczesnej interwencji, w tym poprzez dofinansowanie prowadzenia punktu konsultacyjno-diagnostycznego ds. HIV/AIDS.</p> <p>Zadanie 2.</p> <p>Współpraca z placówkami służby zdrowia i innymi podmiotami w zakresie leczenia osób uzależnionych i z syndromem współuzależnienia.</p> <p>Zadanie 3.</p> <p>Wspieranie działalności instytucji, które oferują powszechną dostępność do informacji, poradnictwa i pomocy psychologicznej.</p> <p>Zadanie 4.</p> <p>Realizacja programów terapeutycznych dla osób dorosłych, dzieci i młodzieży.</p>

	Zadanie 5. Opracowanie poradnika wskazującego skróconą ścieżkę pomocy i dotarcia do placówek udzielających pomocy w zakresie uzależnień.
--	--

Ww. zadania realizowane będą przez:

- Wydział Spraw Społecznych, Zdrowia i Organizacji Pozarządowych poprzez zlecenie do realizacji zadań organizacjom pozarządowym i innym podmiotom działalności pożytku publicznego w drodze otwartych konkursów ofert,
- inne wydziały merytoryczne Urzędu Miasta Jelenia Góra i jednostki organizacyjne Miasta będące dysponentami środków finansowych przeznaczonych na realizację zadań ujętych w Programie.

V. FINANSOWANIE PROGRAMU

Program realizowany będzie w ramach środków finansowych określonych w uchwałach budżetowych na lata 2021-2025. Natomiast źródłem finansowania zadań są dochody uzyskane za korzystanie z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia na miejscu i na wynos w Mieście Jelenia Góra oraz środki własne Miasta Jelenia Góra.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii zadania w zakresie przeciwdziałania narkomanii realizują organy administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego . W Miejskim Programie Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2021-2025 ujęte zostały zadania wynikające z cytowanej ustawy oraz Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020. Zadania realizowane będą przez wydziały Urzędu Miasta Jelenia Góra, jednostki organizacyjne Miasta oraz organizacje pozarządowe i inne uprawnione podmioty, którym zadania zlecane będą w drodze konkursów ofert. Źródłem finansowania zadań ujętych w Programie są środki uzyskane za korzystanie z wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych do spożycia na miejscu i na wynos w Mieście Jelenia Góra.

Zgodnie z art. 10 ust. 2 i 3 wyżej cytowanej ustawy Prezydent Miasta w celu realizacji ww. zadań opracowuje Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii, który uchwalany jest przez radę gminy.

Miejski Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2021-2025 określa cele i zadania do realizacji w zakresie profilaktyki oraz minimalizowania szkód społecznych i indywidualnych, wynikających z zażywania narkotyków.

Do udziału w konsultacjach Programu zostały zaproszone: Rada Działalności Pożytku Publicznego, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Komisja Statutowo-Organizacyjna i Spraw Społecznych a także organizacje pozarządowe i podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, poprzez udostępnienie projektu Programu na stronie internetowej Miasta Jelenia Góra, w Biuletynie Informacji Publicznej, w siedzibie Wydziału Spraw Społecznych, Zdrowia i Organizacji Pozarządowych oraz na tablicach ogłoszeń Urzędu Miasta na ul. Okrzei 10 i ul. Sudeckiej 29.